Mircea Liviu Goga

Noapte cu vampir şi steag

Povestea asta am auzit-o înainte de 1989. Nici măcar nu ştiu precis în ce măsură e reală, cu toate că există anumite dovezi indirecte ce sugerează asta. Ar fi, de pildă, stenograma acelei deja legendare şedinţe de partid, întocmită meticulos de domnişoara Miţa, proaspăta, pe-atunci, secretară a directorului Georgescu. Care director mai târziu, când s-a pus problema reabilitării anumitor tovarăşi, s-a dat la fund şi a negat cu înverşunare că l-ar fi cunoscut pe acel misterios Ionescu despre care multă lume povesteşte şi acum cu groază şi milă – şi că stenograma ar fi fost modificată ulterior.

Desigur, mai există mărturia lui Stamatoiu de la cadre, care afirmă azi că ştie foarte bine cazul Ionescu şi că ar exista şi alte dovezi, chiar un dosar la Securitate rămas clasat Top Secret în ciuda schimbărilor sociale; alte dovezi ar putea aduce vecinii, cum ar fi domnul Grigoraş de la finanţe, coleg de scară cu numitul Ionescu sau doamna Finlanda, ţigancă get beget, dar pe care partidul o cadorisise cu un apartament în acel bloc imediat sub apartamentul ocupat de Ionescu pentru că-şi declarase la fisc aurul din salba primită la nuntă de la bărbatu-său, de pe vremea când amândoi locuiau într-un cort în şatra aciuită lângă oraş unde munceau la confecţionat cazane de ţuică din cuprul furat de la Intreprinderea „Voinţa”. Ar mai fi şi povestea pisicilor doamnei Martalogu de la etajul patru, care dispăreau de-acasă zile întregi şi reveneau slăbite, abia târându-se, cu zgârieturi urâte pe gât primite, pasămite de la alţi mârtani – dar doamna Martalogu cunoştea foarte bine castitatea şi putibondia pisicilor sale, ea însăşi ducându-le pe rând pentru a-i fi castrate de veterinarul din colţ!

Peste toate, trebuie adăugată mărturia domnişoarei Clemantina, colegă de servici cu răposatul Ionescu şi pe care, spun unii, acesta o curta înverşunat pentru simplul motiv că nu puteai fi primit în partid altfel decât căsătorit, om la casa ta, cum s-ar zice. Din păcate, Clemantina care, ce-i drept, dorea şi ea să fie primită-n partid, apucase să se îndrăgostească lulea de Ionescu propunându-i chiar, după o furtunoasă şedinţă în care casierul unităţii fusese făcut harcea-parcea fiindcă fusese prins ciupind din gestiune câteva sute de lei, o altfel de şedinţă – *altfel* furtunoasă. Se pare că politica avea şi atunci asupra femeilor acelaşi efect ca şi azi: le excita teribil. Din păcate, n-a găsit destulă înţelegere la Ionescu, acesta pretextând probleme urgente pe care le avea de rezolvat în seara aceea. Clemantina, topită de dragoste, l-a iertat, dar i-a propus să rămână **musai** pe altădată, altfel va vedea el pe dracu’, chiar dacă marxismul nega insistent existenţa acestuia.

Nu ştim ce promisiune i-a făcut Ionescu, dar se pare că nu s-a ajuns niciodată la o întâlnire intimă între cei doi. Ionescu avea o anumită reticenţă pe care nu i-o înţelegeau absolut deloc colegii de serviciu. Mai ales Stamatoiu de la cadre îl trăgea mereu persuasiv de cot făcând cu ochiul către domnişoara Clemantina: „Bună bucăţică, este? Hai, mă, ce eşti fraier!”

Dar Ionescu se făcea că plouă, chiar dacă altădată părea dispus să depună armele; ba chiar se zice că odată i-ar fi propus Clementinei căsătoria, ceea ce fata n-ar fi acceptat, considerând că nu-l cunoştea destul de bine pentru un asemenea gest care, oricum, obligă.

Până şi intenţia recunoscută (agreată şi de colegii de serviciu) de-a intra în partid nu părea la Ionescu o dorinţă permanentă. De pildă, Mirescu de la TESA pretindea că, într-o seară, Ionescu i-ar fi făcut confesiuni la un pahar de tărie şi, printre altele, i-ar fi spus că nici măcar nu se gândeşte la una ca asta, mai ales că viaţa lui personală îl predispunea la singurătate. Mirescu l-ar fi combătut atunci, explicându-i că nimeni nu are dreptul să renunţe la implicare socială, iar carnetul de partid oferea o mulţime de satisfacţii notabile, cum ar fi accesul la cantina partidului de unde se mai putea cumpăra parizer şi unde, din când în când, aduceau chiar pui congelaţi. Omul s-a mirat când l-a auzit pe Ionescu afirmând că nu-l interesează puii congelaţi; oare individul minţea, sau îi lipsea o doagă? – s-ar fi întrebat Mirescu, şi a hotărât că încă un rând de votcă l-ar fi putut împinge pe Ionescu la anumite explicaţii demne de menţionat în viitoarea notă informativă către Securitate pe care deja şi-o cizelase în minte. Din păcate, n-a fost să fie – Ionescu s-a scuzat că nu se simte bine şi a părăsit brusc restaurantul, cu o mână pe stomac pusă aşa cum şi-o mai aşeza şi Mirescu uneori la o criză de gastrită, drept pentru care acesta a simţit o simpatie aparte, uşor condescendentă, faţă de un coleg de suferinţă care avusese, în plus, amabilitatea de-a plăti toată consumaţia înainte de-a pleca.

Sigur, astea pot fi luate ca simple bârfe, dar rămâne demnă de interes mărturia coanei Stavrache de la spălătoria de vis-á-vis.”Mumă, – afirma – Ionescu ăsta venea cu multe haine pătate, mumă, pătate cu sânge, nu ieşeau petele neam, vai de capu’ meu ce mă chinuiam cu ele! El zicea ba că de la bărbierit, ba se tăiase-ntr-un geam, ce mai, o groază de scuze! Da’ erau multe pete, mumă, nu una – două, că-ţi venea să anunţi Miliţia!”

În intreprindere, Ionescu, deşi singuratic, era cotat ca un bun coleg. Ajutase chiar de două ori fetiţa juristului să rezolve temele la matematică pentru a doua zi. Altădată făcuse o adevărată faptă eroică reuşind s-o recupereze din liftul care se blocase pe tovarăşa Ştirboiu, colegă la cadre cu Stamatoiu, deşi acesta ar fi dat din umeri zicând că Ionescu făcuse nu o faptă eroică, ci o greşeală eroică, ţinând cont cât de bârfitoare şi veninoasă era acea tovarăşă – şi cât de ruptă de colectiv.

Şi directorul Georgescu îl preţuia pe Ionescu – altfel n-ar fi trecut pe ordinea de zi a vestitei şedinţe din aprilie propunerea de primire a

acestuia în partid. Altul s-ar fi bucurat la auzul veştii, dar Ionescu a părut mai degrabă trist şi chiar puţin speriat de idee. Colegii l-au felicitat şi i-au promis tot sprijinul la votare, dar lucrul acesta l-a întristat şi mai mult. Domnişoara Clemantina l-a tras deoparte să-l întrebe ce are, iar acesta i-ar fi spus: „Oamenii ăştia au încredere în mine, iar eu…”

Atât. Nimic altceva n-a mai reuşit în acel moment să scoată de la el Clemantina. În Ionescu părea că se dă o luptă, iar fata l-a mângâiat cum s-a priceput şi i-a adus chiar, cu mâna ei, o cafea pe care Miţa, secretara, o preparase pentru director dar pe care acesta nu mai apucase s-o bea întrucât fusese chemat în grabă la minister.

Şedinţa fusese pregătită cu minuţie. Dosarul lui Ionescu fusese studiat şi aprobat, se demonstrase că avea origine sănătoasă, că n-avea rude în străinătate, că nu era spion, că nu se lăsase dus de nas de duşmanul de clasă, că era cinstit, că nu asculta posturi interzise la radio, că era un funcţionar model etc. Pe de altă parte, colegii erau pregătiţi sufleteşte să aibă printre ei un nou membru de partid, un sprijin loial în acele vremi tulburi în care capitalismul odios de peste graniţă tenta clasa noastră muncitoare cu blugi, kent, muzică rock şi reviste pline de femei obraznice, despuiate provocator.

Astfel că, în acea după-amiază, toată lumea părea binedispusă. După ce s-a trecut în revistă ordinea de zi, Tănăsie, secretarul de partid, a cerut sălii propuneri sau eventuale obiecţii referitoare la programul şedinţei. Era sigur că nu va fi niciuna, dorinţa multora fiind ca totul să se termine cât mai repede şi să se plece acasă. Dar, desigur, trebuia să se ţină seama şi de şedinţomanii orgolioşi sau de chiţibuşarii pricepuţi să despice firu-n patru şi să consume cu sadism timpul celorlalţi. În orice caz, neexistând propuneri de modificare a ordinii de zi, Tănăsie, în comun acord cu directorul Georgescu, a început prin a discuta cazul tovarăşului Lisandru care a lipsit de la plantarea puieţilor din faţa clădirii birourilor, deşi acţiunea de voluntariat fusese anunţată din timp. Întrucât tovarăşul Lisandru n-avea nici o scuză, toată lumea îl văzuse la bufetul de peste drum în vreme ce colegii munceau, s-a hotărât acordarea unui avertisment. Au mai urmat două subiecte organizatorice lipsite de importanţă şi s-a trecut la marele moment. Tănăsie şi-a dres vocea, s-a ridicat şi a făcut propunerea ca tovarăşul Ionescu să devină membru de partid, motivând vreme de cinci-şase minute şi prezentând şi o scurtă biografie a acestuia.

Toată lumea părea de acord, aşa că Tănăsie i-a cerut tovarăşului Ionescu să vină la masa prezidiului şi să depună jurământul. Ochii tuturor s-au îndreptat spre Ionescu care s-a ridicat confuz, a privit timorat în jur şi a zis:

-Tovarăşi…nu pot…

Tănăsie s-a strâmbat şi s-a uitat la ceas.

-Hai, tovarăşe Ionescu, hai să terminăm…

-Ştiţi…există o problemă – a explicat Ionescu. Eu… eu sunt vampir.

A plecat capul pleoştit şi a rămas în aşteptare, în timp ce asistenţa căsca gura stupefiată.

-Adică, cum?– a închis, primul, gura directorul Georgescu.

-Sunt vampir – a rostit moale Ionescu. Eu, ştiţi, nu mă pot hrăni decât cu sânge…

A urmat un moment confuz în care sala a prins să murmure din ce în ce mai puternic, iar cei aflaţi la masa prezidiului îşi dădeau coate, râdeau sau mârâiau furioşi.

-Tovarăşe Ionescu – a încercat să pună lucrurile la punct Tănăsie – pe ordinea de zi n-avem trecut niciun punct privind autocritica. Din partea mea, poţi să fii şi gibon. Dacă mai are cineva ceva de zis…

Da, din păcate, toţi aveau ceva de zis. Mai întâi s-a ridicat Stamatoiu care a ţinut să-l roage pe Ionescu să precizeze: era, într-adevăr, vampir, sau făcea mişto de ei? După ce Ionescu a mărturisit încă odată că da, era vampir, vampir get beget, nu fusese vorba de nicio glumă, Stamatoiu a explicat că, la o adică, asta ar putea fi o boală, întrucât nu înţelege cum s-ar fi putut naşte un vampir autentic, ca ăia din filmele americane, în mijlocul unei societăţi socialiste multilateral dezvoltate. Un alt coleg a ţinut să afle dacă Ionescu sugea doar sânge de om. Ionescu a clătinat din cap spunând că nu, nu conta de care sânge, putea fi de pisică sau de porumbel (adevărul era că porumbeii şi pisicile se cam răriseră de la o vreme, prin cartier), dar sigur că sângele de om are un gust deosebit şi e mult mai hrănitor decât sângele de animal. Altul a vrut să ştie dacă Ionescu obişnuia să-şi ucidă victimele. Nu, nu le ucidea, putea să nu sugă chiar tot sângele, nu era nicio problemă.

-Asta-i bine – a răsuflat uşurat Tănăsie şi l-a întrebat dacă fiinţele pe care le muşca se transformau şi ele în vampiri.

Ionescu a precizat că nu, boala asta a lui nu era transmisibilă.

De data asta a răsuflat uşurată toată sala.

-Ei, – a zis directorul Georgescu – cazul nu e chiar atât de grav. Colegul nostru e puţin bolnav, dar sunt sigur că ştiinţa poate face în cazul lui adevărate minuni. Avem la cabinetul medical pe doctorul Gruia, e medic priceput, poate că…

Ceilalţi s-au grăbit să-l oprească iar Tănăsie i-a şoptit la ureche că n-are rost să promită aşa ceva, toată lumea ştie că doctorul Gruia e stagiar, că a încheiat facultatea cu nota minimă de trecere, că şi-a luat negaţie de la

Puricaţii din Dos unde fusese repartizat şi a rămas în oraş pentru că e finul lui Goldeau de la Ministerul Transporturilor, forul lor tutelar – şi că nu e în stare nici să facă o injecţie ca lumea. Evident, asta nu exclude posibilitatea ca tovarăşul Ionescu să se trateze la un medic cu adevărat priceput. În acel moment Ionescu a recunoscut că fusese la mai mulţi doctori importanţi, dar nimeni nu găsise niciun leac bolii sale.

După această destăinuire, majoritatea colegilor au început să-l privească cu milă şi cu simpatie. Omul încercase – dacă nu s-a putut, nu s-a putut. Ce, parcă Vătăşescu de la cadre n-a murit astă iarnă de cancer, cu zece doctori la căpătâi? Face şi medicina ce poate, nu e nimeni vinovat. Important e ca ştiinţa să avanseze, să existe progres.

-Eu consider – a zis atunci Tănăsie – că putem să-l primim pe tovarăşul Ionescu în partid şi aşa. E adevărat că e vampir dar, la urma urmei, nimeni nu-i prfect. Că doar ştim beţiile tovarăşului Boaţă sau faptul că tovarăşa Zgaibă vrea să divorţeze. I-am criticat destul în şedinţă şi degeabă. Tovarăşul Boaţă a luat chiar şi vot de blam şi tot nu s-a potolit; ce-i drept, a început să-şi organizeze chefurile mai mult pe-acasă decât pe la crâşme, cum obişnuia. Însă ce face omul la el în casă e treaba lui, partidul nu se bagă dacă nu cheamă nimeni Miliţia…

Şi directorul Georgescu a clătinat îngăduitor din cap:

-Eu îl ştiu bine pe tovarăşul Ionescu şi n-are rost să-i căutăm nod în papură. Totuşi – a ridicat el în sus degetul arătător – trebuie să-l rog aici ca de-acum înainte să încerce să se abţină. Să sugi sânge nu prea cadrează cu normele eticii şi echităţii socialiste. Păi, dacă toată lumea ar suge sânge, unde-am ajunge?

Cineva din sală a sărit în sus şi-a zis:

-Are dreptate tovarăşu’ director. Nu e bine ce faci, tovarăşe Ionescu! Înţelegem că boala-i boală, da’ nici aşa! Ce naiba, nu-s mai bune un platou de mititei şi-o navetă de bere, colo, în parc, la iarbă verde, decât sânge, sânge şi iar sânge?

Ionescu privea în jos spăşit şi recules.

-Ne bucurăm – a rostit în încheiere Tănăsie – că tovarăşul Ionescu şi-a mărturisit cinstit greşeala, nu s-a ferit de colectiv. Asta-i bine, e o atitudine pozitivă şi rog să se consemneze – s-a întors către Miţa, secretara, care stenografia de zor. Aşa că, tovarăşe Ionescu, fii bun şi spune odată jurământul şi hai să mai mergem şi noi acasă, că s-a făcut târziu…

După depunerea jurământului şi completarea carnetului de membru, Ionescu a cerut cuvântul.

-Tovarăşi! – a zis emoţionat, cu ochii plini de lacrimi. Nu pot decât să vă mulţumesc, vouă şi partidului. Şi jur, adică mă angajez că de azi înainte voi încerca să mă ţin departe de orice tentaţie şi să nu mai sug sânge niciodată!

-Doamne-ajută – completă cineva din fundul sălii şi se alese imediat cu uitături urâte din partea celorlalţi şi cu un deget acuzator din partea directorului Georgescu care era totdeauna gata să taxeze orice deviaţie spre misticism.

Apoi toată lumea s-a grăbit să plece. Clemantina, excitată de lucrul nou pe care-l aflase despre Ionescu, s-a mai învârtit puţin dar, înţelegând că nu era chiar un moment propice, s-a retras. Ionescu a plecat şi el, mulţumind tuturor încă odată şi strângând mâinile celor care-l felicitau.

A trecut o vreme, poate o săptămână. Colegii îl priveau pe Ionescu respectuos, niciunul nu aducea vorba, în faţa lui, despre vampiri sau vampirism şi toată lumea evita, din bun simţ, să amintească de ceea ce se petrecuse la şedinţă. O singură dată, la vreo trei zile, pe madam Iordan a scăpat-o când s-a apucat să povestească unei colege ce-a păţit noaptea din cauza ţânţarilor, dar s-a oprit la sâsâiturile celorlalţi şi la privirile echivoce, pricepând în cele din urmă că subiectul deranja.

Ionescu însă nu-i băga în seamă şi părea să aibă probleme. Arăta rău: slăbise, se stafidise şi căpătase o paloare de om cu adevărat bolnav. După mai mult de-o săptămână, Tănăsie l-a chemat şi au discutat o vreme în birou, cu uşile închise. S-a aflat apoi că secretarul de partid încercase să-i explice că înţelege bine eforturile şi chinurile lui Ionescu de a se ţine de cuvânt în chestia cu sângele; de pildă, el, Tănăsie, se străduise odinioară să se lase de fumat şi recunoaşte cinstit că n-a reuşit. Aşa că e bine ca Ionescu să înţeleagă că nu se supără nimeni dacă se va hotărî să mai sugă, din când în când, ceva sânge dacă nu se poate dezbăra cu totul de viciu, mai ales că abstinenţa pare să-i provoace mari neplăceri. Colegii vor să aibă alături un Ionescu optimist, binedispus, care să ajute la menţinerea moralului întregului colectiv. Dar Ionescu părea hotărât să meargă până la capăt afirmând că va face totul pentru a deveni un om nou, că se va obişnui încet să mănânce şi altceva – aseară chiar a încercat nişte roşii cu brânză – şi că un membru de partid trebuie să arate voinţă acolo unde altul ar lăsa repede totul baltă.

Tănăsie l-a aprobat dar n-a părut prea convins, iar îngrijorarea i s-a adâncit după încă o săptămână când a constatat că Ionescu se târa absent pe holurile instituţiei şi părea că are halucinaţii. Arăta tot mai slab, mai scheletic şi era clar înnebunit de foame. L-a luat din nou în birou dar n-a putut discuta cu el mare lucru. Tentativa cu hrana normală nu dăduse niciun rezultat – i-a explicat, sughiţând, Ionescu. În timp ce vorbea, fixa insistent cu privirea o floare roşie de muşcată poziţionată lângă geam. Tănăsie l-a rugat iar să lase prostiile, să revină la un regim normal, dar Ionescu a dat cu îndârjire din cap mormăind mereu că se va obişnui.

Colegii au aflat repede ce se întâmplă şi au încercat, la rândul lor, să-l ajute. Unul i-a propus să-l ducă la un abator de lângă oraş; altul, să-l cheme pe-acasă, că are de gând să taie o raţă. Dar nimic nu-l clintea pe Ionescu din hotărâre. Până şi Clemantina, îndatoritoare, amintindu-şi că la şedinţă Ionescu afirmase că sângele omului e mai hrănitor, l-a rugat să vină pe la ea promiţându-i că-l lasă fără probleme să-i sugă sângele aproximativ o dată pe lună. Miţa, secretara, a jurat chiar că-l poate hrăni regulat, întrucât are o groază de prietene şi cunoştinţe necăsătorite…

Ionescu a refuzat totul cu hotărâre. Slăbea mereu şi fixa, tulbure, cu privirea câte-un obiect de culoare roşie. La un moment dat a început să întârzie sau chiar să lipsească de la serviciu. Clemantina îl descoperea acasă şi i se rupea inima văzându-l că abia se mai ţinea pe picioare.

Între timp, instituţia fierbea: toată lumea se pregătea să întâmpine ziua de 1 Mai, Ziua Internaţională a Celor ce Muncesc. Se comandau ghirlande şi steaguri, se făceau pregătiri şi repetiţii pentru defilare. Directorul se gândea chiar la un car alegoric, dar pentru asta trebuia demontată platforma unui camion şi era cam mult de muncă.

În orice caz, în toiul pregătirilor se stie că Ionescu a lipsit. Clemantina l-a căutat în vreo două rânduri pe-acasă dar, deşi a sunat insistent, n-a răspuns nimeni. A presupus că Ionescu era plecat la prieteni sau, cine ştie, vreo rudă, cu toate că nu se cunoştea a avea rude în oraş.

În seara dinaintea Marii Manifestări, în centrul oraşului fusese ridicată Marea Tribună. De aici urmau să admire defilarea oficialităţile: primari, secretari, preşedinţi de CAP din judeţ – tot felul de aleşi ai poporului. În jurul Marii Tribune o banderolă subţire preciza că nimeni n-avea ce căuta în incintă până la Marea Oră la care oficialităţile urmau să-şi ocupe locurile prevăzute şi să salute mulţimea ce urma să scandeze lozinci, să dea drumul din cuşti unor porumbei albi simbolizând pacea planetară şi să vânture baloane colorate mai ales în roşu, bannere cu citate din Marx, Engels şi Lenin şi steaguri, nenumărate steaguri purpurii. Doi-trei miliţieni au fost puşi de pază lângă tribună, dar au declarat ulterior la anchetă că n-au văzut şi n-au auzit nimic, drept pentru care au şi fost destituiţi.

În fond, n-a fost mare lucru de văzut şi de auzit. Undeva, în spatele tribunei, panglica fusese ruptă parcă fără intenţie. Dar dimineaţa, când s-a luminat de ziuă, un măturător de stradă a trecut dincolo de ruptură încercând să se asigure că n-a deranjat nimeni curăţenia făcută cu o seară înainte – şi l-a găsit acolo. Mic, gheboşat, zăcea culcat pe-o parte şi părea că doarme. Când măturătorul s-a aplecat asupra lui, se zice că ar mai fi scos un oftat. Unul fericit oarecum, ca şi când fiinţa lui ajunsese să-şi găsească tihna în acel gest ultim: un steag al partidului lipsea din panoplie, iar Ionescu îl adunase în gură şi îl supsese în tihnă vreme îndelungată, după cum s-a consemnat în procesul verbal. Măturătorul a povestit apoi mulţi ani cui a dorit să audă (deşi fusese anchetat de două ori pe această temă şi bătut în beciurile Securităţii cu un meritoriu simţ

de răspundere) că nu faptul că Ionescu a murit chiar în clipa în care a fost descoperit l-a marcat, cât mai ales imaginea gurii acestuia: largă, înfometată, pe la colţurile căreia se scurgea, ca un val de sânge închegat, culoarea de proastă calitate cu care fusese vopsit măreţul drapel…